

The New World Academy

Bij politieke kunst denk je niet direct aan het Centraal Museum. Maar de collectie biedt toch voldoende aanknopingspunten voor Jonas Staals *The New World Academy*.

Jonas Staal maakt in de eerste ruimte van de tentoonstelling *The New World Academy* in het Centraal Museum in Utrecht direct duidelijk dat de bezoeker de nodige moeite moet doen om deze tentoonstelling goed te begrijpen. Er staan stellages met tekstborden die je naarstig begint te lezen. Tot je er achter komt dat de teksten slaan op kunst uit de collectie van het Centraal Museum die aan de andere kant van de stelling hangt. Telkens moet je om de stelling heen tussen het bordje en het bijbehorende kunstwerk. Dat klinkt heel vermoeiend, maar het maakt wel duidelijk het verhaal van Staal voorop staat. Je wordt min of meer gedwongen om de uitleg eerst te lezen en dan pas de politiek geladen werken uit de collectie

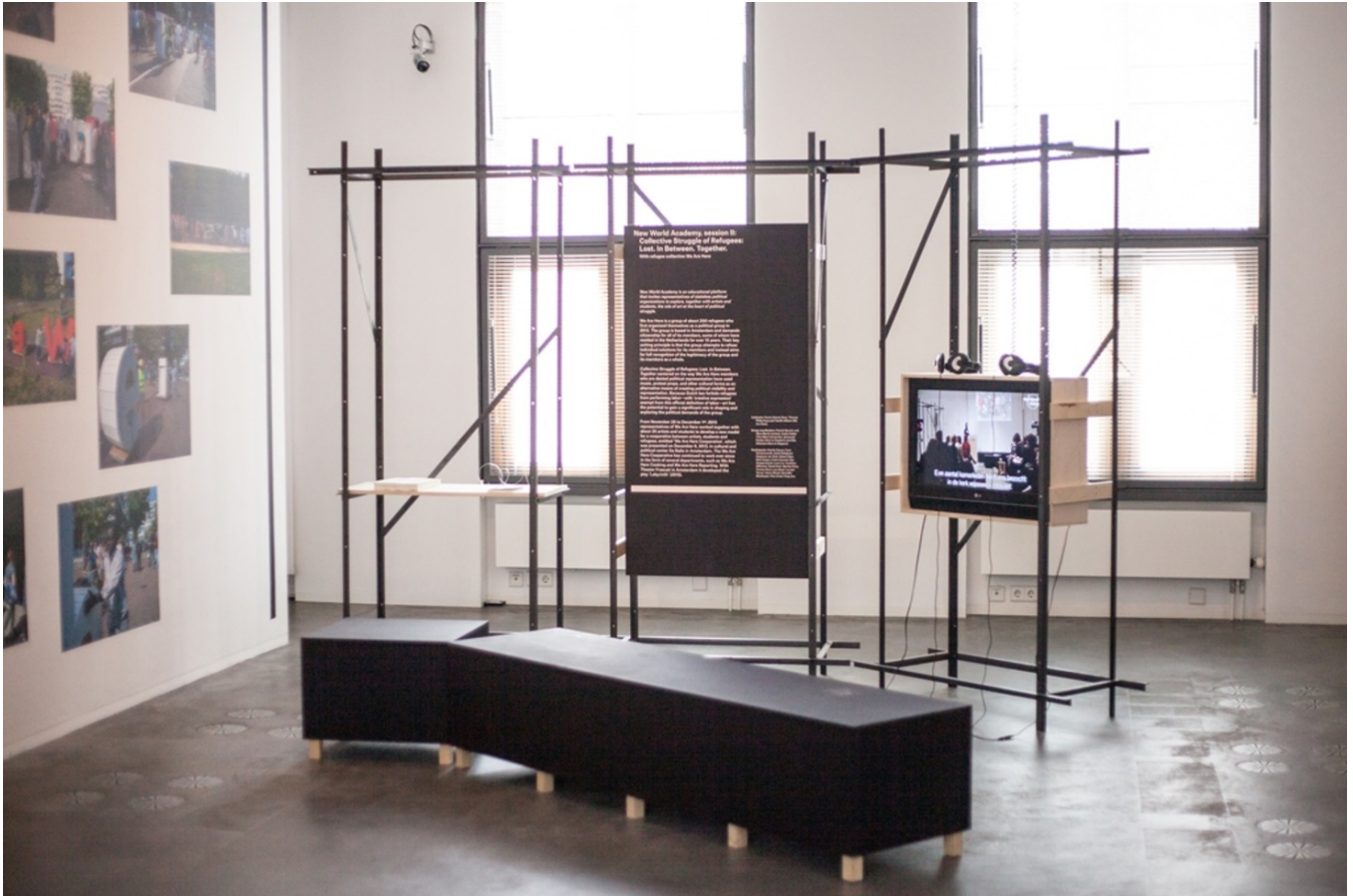
van het museum goed te bekijken.

Daarmee doet *The New World Academy* zijn naam eer aan. Het voelt alsof je (weer) in de collegebanken zit. De tentoonstelling bestaat uit videoregistraties van vijf lezingen van ongeveer een kwartier tot een halfuur over compleet verschillende onderwerpen, zoals de deelname van vrouwen aan Koerdische strijdgroepen, die ook tegen de Islamitische Staat vechten, of het voorstel van de Piratenpartij om de democratie te verbeteren. De overeenkomst tussen de sprekers is dat ze allemaal vertegenwoordigers zijn van stateloze politieke organisaties en actiegroepen. Toch voelen de lezingen niet als politieke statements, maar als spreekbeurten.

Het enige wat de bezoeker op het verkeerde been zet is de introducerende tentoonstellingstekst, waarin kunst als een belangrijke bijdrage bij deze initiatieven wordt gepresenteerd. Maar alleen in de lezing over de bevrijdingsbeweging van Azawad in Mali gaat het over hoe kunst gebruikt

kan worden voor het opbouwen van een eigen culturele identiteit. En leden van de Nationale Democratische Beweging in de Filipijnen steken grote karikaturale poppen van machthebbers in brand als vorm van protest. De andere drie lezingen gaan niet heel expliciet over kunst. Je vraagt je daardoor af of deze onderwerpen hier wel helemaal op hun plek zijn en niet beter functioneren in een politieke debat, de krant of het tv-journaal.

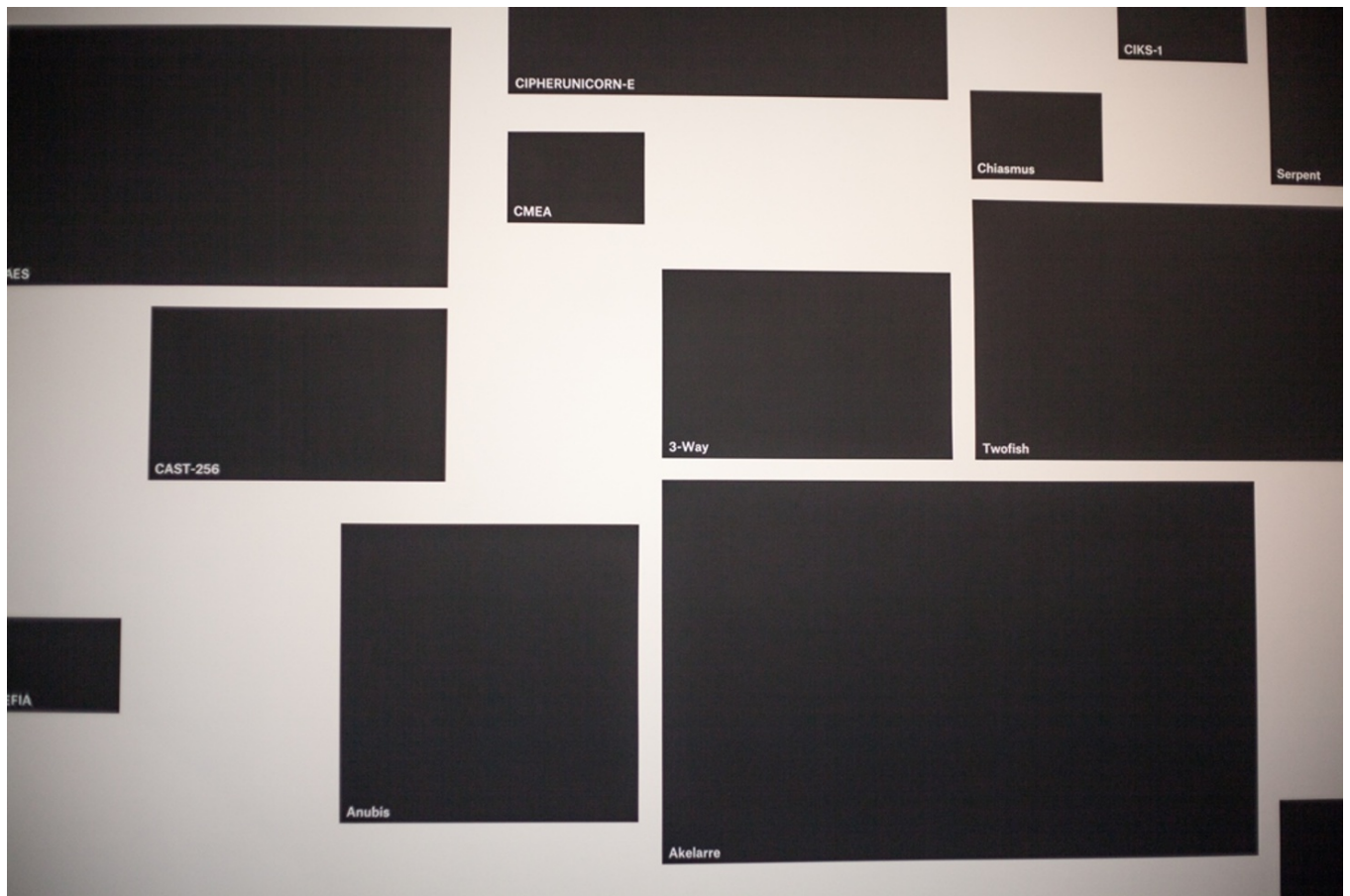

Pas bij Dilar Didik van de Koerdische Vrouwenbeweging, die vertelt waarom ze de wapens hebben opgepakt om tegen de IS te vechten, raakte ik ervan overtuigd dat Staal hier ongehoorde stemmen laat horen. Het zijn stemmen die in de politiek en media nauwelijks aan het woord komen of overstemd worden. Het is goed om van de persoon zelf een keer het hele verhaal te horen doen, zoals de uitgeprocedeerde asielzoekers van de vluchtgarage/haven/kerk, die ongewild als nomaden door Amsterdam trekken. Via deze en hun eigen kunst krijgen ze een stem.

Staal presenteert geen licht verteerbare onderwerpen aan de bezoeker. Je

vraagt je daardoor af of deze stemmen binnen deze tentoonstelling in het museum wel gehoord zullen worden, of het museumpubliek er ontvankelijk voor is. De lezingen zijn allemaal onderdeel van een reeks conferenties en workshops die tussen 2013 en 2015 hebben plaatsgevonden bij onder andere BAK in Utrecht en de Balie in Amsterdam, en worden hier in de omgeving van het museum worden gebracht, als onderdeel van een speciale samenwerking tussen BAK en het museum. Het museum biedt de presentaties een historische bedding, die wordt gerepresenteerd door de politiek geïnspireerde kunst uit de collectie van het museum.

Bij deze lange conferenties en workshops met verschillende sprekers, zal ongetwijfeld een geëngageerd publiek aanwezig zijn geweest. In het museum is dat geen vanzelfsprekendheid. Maar om het publiek ter wille te zijn zijn *The New World Summit* sessies kort en behapbaar gepresenteerd. Ze bevatten veel informatie, nieuwe perspectieven en zetten aan tot nadenken. Toch blijft ongewis of alle videoregistraties uit de *The New World Academy* in het Centraal Museum een vruchtbare bodem vinden. Het valt te hopen, want de aangeroerde kwesties zijn de aandacht waard.

[The New World Academy](#)

[Jonas Staal](#)

Centraal Museum, Utrecht

10.4 t/m 21.6.2015

Foto's Liset van der Laan, courtesy Centraal Museum Utrecht

Sietske Roorda

is kunstcriticus en werkzaam bij het Lectoraat Art & Public Space van de Gerrit Rietveld Academie

[|Back to Top](#)